

Zakład Ubezpieczeń Społecznych
Departament Ubezpieczeń i Składek
ul. Czerniakowska 16, 00-701 Warszawa

Wzrost: 170 cm
Ciężar ciała: 65 kg
Ciepłota ciała: 36,6°C
Ciężar serca: 120 g
Ciężar płuc: 1200 g
Ciężar wątroby: 1200 g
Ciężar nerek: 120 g
Ciężar pęcherzyka żółciowego: 120 g
Ciężar pęcherzyka moczowego: 120 g
Ciężar prostaty: 120 g
Ciężar macicy: 120 g
Ciężar jajników: 120 g
Ciężar narządów wewnętrznych: 1200 g
Ciężar narządów zewnętrznych: 1200 g
Ciężar ciała: 65 kg

Warszawa, 2008-07-30

W odpowiedzi na pismo z dnia 2 lipca 2008r. w sprawie podlegania ubezpieczeniom osoby wykonującej pracę na własny rachunek w jednym państwie członkowskim i jednocześnie będącej pracownikiem w innym państwie członkowskim UE Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Warszawie Wydział Ubezpieczeń i Składek uprzejmie wyjaśnia:

Z pisma wynika, że osoba prowadzi działalność w Polsce i jednocześnie będzie zatrudniona na podstawie umowy o pracę na terenie Czech – czyli będzie pracownikiem najemnym.

Mając na uwadze, że od 1 maja 2004r. polska stała się członkiem Unii Europejskiej, począwszy od tej daty w odniesieniu do pracowników wykonujących prace na terytorium Państw Członkowskich Unii Europejskiej stosuje się przepisy Rozporządzenia Rady (EWG) nr 1408/71 z 14 czerwca 1971 r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin, przemieszczających się we Wspólnocie. (Dz. Urz. WE L 149 z 05.07.1971r. z późn. zm.)

W opisanym w piśmie przypadku właściwe ustawodawstwo powinno zostać określone w oparciu o art. 14 c(a) Rozporządzenia 1408/71 co oznacza, że osoba powinna podlegać ubezpieczeniom społecznym zgodnie z ustawodawstwem miejsca pracy-czyli w Republice Czeskiej, a w konsekwencji nie powinna podlegać polskim ubezpieczeniom społecznym. Rozporządzenie Rady (EWG) nr 574/72 z 21 marca 1972r. ustalające sposób stosowania Rozporządzenia Rady (EWG) nr 1408/71 (Dz. Urz. WE L 74 z 27.03.1972r), przewiduje dla przypadku określonego w art. 14 c(a) Rozporządzenia 1408/71, że instytucja której ustawodawstwo ma zastosowanie wydaje zainteresowanej osobie zaświadczenie stwierdzające, że podlega ona jego ustawodawstwu (art. 12 a pkt. 7 Rozporządzenia 574/72). W takim przypadku osoba zainteresowana powinna przedstawić w Oddziale ZUS poświadczony przez czeską instytucję ubezpieczeniową formularz E101 i wyrejstrować się, na ogólnych zasadach z ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu prowadzenia tej działalności. Wyrejstrowanie działalności powinno nastąpić z dniem objęcia obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym w Czechach z tytułu wykonywanej tam pracy (jednak nie wcześniej niż od 01.05.2004r.).

W stosunku do osoby zatrudnionej na umowę o pracę w Polsce i tu zamieszkującej oraz zatrudnionej jednocześnie na umowę o pracę w Republice Czeskiej ma zastosowanie art. 14.2.b(i) Rozporządzenia Rady (EWG) nr 1408/71. Stwierdzający, że osoba zwykle zatrudniona na terytorium dwóch lub więcej państw członkowskich podlega ustawodawstwu tego państwa członkowskiego na terytorium, którego zamieszkuje jeżeli związana jest z kilkoma pracodawcami mającymi siedzibę lub miejsce prowadzenia działalności na terytorium różnych państw członkowskich- przy czym określenie „zamieszkanie” oznacza zwykły pobyt.

Uwzględniając powyższe, w przypadku zamieszkania w Polsce i wykonywania pracy w Polsce i Republice Czeskiej, osoba podlega polskiemu ustawodawstwu i pracodawca z Republiki Czeskiej nie posiadający w Polsce siedziby ani przedstawicielstwa winien odprowadzić składki zgodnie z polskim ustawodawstwem.

Obowiązki pracodawcy zagranicznego nie posiadającego w Polsce siedziby ani przedstawicielstwa jako płatnika składek

Pracodawcy zagraniczni z państw członkowskich Unii nie będący płatnikami składek, nie mający w Polsce siedziby ani przedstawicielstwa, obsługiwani są przez:

I Oddział ZUS, 00-917 Warszawa, ul. Senatorska 6/8.

Obowiązki zgłoszeniowe:

Pracodawca zagraniczny nie mający w Polsce siedziby ani przedstawicielstwa, będąc płatnikiem składek z tytułu zatrudnienia osób świadczących pracę w Polsce, musi uzyskać identyfikator NIP. O jego nadanie zwraca się do naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego Warszawa Śródmieście, 02-013 Warszawa, ul. Lindleya 14.

Obowiązkiem pracodawcy zagranicznego jest zgłoszenie się (ewentualnie za pośrednictwem upoważnionej osoby) do I Oddziału ZUS w Warszawie z kopią decyzji o nadaniu NIP oraz wypełnionym formularzem zgłoszenia płatnika składek, odpowiednio:

ZUS ZPA- gdy pracodawca zagraniczny jest osobą prawną, wpisując jako dane identyfikacyjne NIP oraz nazwę skróconą.

ZUS ZFA- gdy pracodawca zagraniczny jest osobą fizyczną, wpisując jako dane identyfikacyjne NIP, nazwisko i imię (lub nazwę skróconą), serię i numer paszportu oraz datę urodzenia.

W przypadku gdy podmiot zagraniczny lub osoba fizyczna zostaną zarejestrowani w Polsce przez właściwy urząd skarbowy jako płatnicy VAT UE, w danych identyfikacyjnych wykazywanych w dokumentach ubezpieczeniowych oraz w dokumentach płatniczych należy podawać identyfikator NIP, pomijając symbol PL. Obok zgłoszenia płatnika – pracodawcy zagraniczny zobowiązany jest dokonać imiennego zgłoszenia zatrudnionych osób (pracowników) na formularzu ZUS ZUA lub ZUS ZZA.

Obowiązki rozliczeniowe:

Płatnik składek zobowiązany jest do rozliczania należnych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia zdrowotne oraz Fundusz Pracy i ich opłacania (na właściwe rachunki centralne ZUS) za każdy miesiąc rozliczeniowy.

Płatnik (pracodawca zagraniczny) zobowiązany jest do comiesięcznego składania, w terminie do 15 dnia następnego miesiąca, następujących dokumentów rozliczeniowych:

ZUS DRA, ZUS RCA (lub ZUS RZA - za osoby podlegające wyłącznie ubezpieczeniu zdrowotnemu) oraz ZUS RSA (przy rozliczaniu wpłaconych ubezpieczonym osobom świadczeń lub zgłaszaniu przerw w opłacaniu składek) oraz do opłacania należnych składek (odrębnymi przelewami na ubezpieczenia społeczne, na ubezpieczenia zdrowotne oraz na Fundusz Pracy) na właściwe rachunki centralne ZUS w powyższym terminie.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami unijnymi, pracodawca zagraniczny nie mający siedziby w Polsce ani przedstawicielstwa może zawrzeć z zatrudnionym pracownikiem (osobą świadczącą pracę) umowę, na podstawie której pracownik ten przyjmuje obowiązki pracodawcy w zakresie ubezpieczeń społecznych tj. zgłoszenia do ubezpieczeń, rozliczania oraz opłacania składek na własne ubezpieczenia, w zastępstwie pracodawcy zagranicznego. Pracownicy stają się płatnikami składek (na podstawie umowy zawartej z pracodawcą zagranicznym z państwa członkowskiego Unii), obsługiwani są więc przez właściwy z uwagi na ich miejsce zamieszkania oddział (inspektorat) ZUS. Szczegółowy wykaz jednostek ZUS znajduje się na stronach internetowych ZUS.

Obowiązki zgłoszeniowe:

Pracownik pełniący obowiązki płatnika składek w imieniu pracodawcy zagranicznego musi posiadać NIP. Pracownik będący obywatelem Polski wykorzystuje do tego celu osobisty NIP. Natomiast obywatel z państwa Unii Europejskiej musi wystąpić o nadanie NIP-u do naczelnika właściwego ze względu na miejsce zamieszkania w Polsce urzędu skarbowego.

W przypadku gdy podmiot zagraniczny lub osoba fizyczna zostaną zarejestrowani w Polsce przez właściwy urząd skarbowy jako płatnicy VAT UE, w danych identyfikacyjnych wykazywanych w dokumentach ubezpieczeniowych oraz w dokumentach płatniczych należy podawać identyfikator NIP, pomijając symbol PL.

Zadaniem pracownika pełniącego rolę płatnika jest wypełnianie obowiązku zgłoszeniowego. Polega on na zgłoszeniu się do właściwej ze względu na jego miejsce zamieszkania jednostki ZUS z kopią zawartej z pracodawcą zagranicznym umowy o przejęciu obowiązków płatnika, kopią decyzji o nadaniu NIP, oraz wypełnieniu dwóch formularzy, tj.: ZŁJS ZUA, lub ZUS ZZA, oraz ZUS ZAA, w których jako dane identyfikacyjne płatnika (blok II) podaje:

Obywatel polski – NIP, PESEL, nazwisko i imię oraz datę urodzenia.

Obywatel państwa Unii Europejskiej – NIP, nazwisko i imię, serię i numer paszportu oraz datę urodzenia.

Ten sam komplet danych identyfikacyjnych należy wpisać także w bloku III „Dane identyfikacyjne osoby zgłaszającej do ubezpieczeń” powyższych formularzy.

Ponadto osoby te obowiązane są wpisać właściwy dla tej grupy ubezpieczonych płatników składek – kod tytułu ubezpieczenia (blok IV):

01 25 – pracownik podlegający ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu, opłacający składki na własne ubezpieczenia,

01 26 – pracownik podlegający ubezpieczeniom społecznym i z mocy przepisów szczególnych niepodlegający ubezpieczeniu zdrowotnemu, opłacający składki na własne ubezpieczenia,

04 26 – osoba wykonująca umowę agencyjną, umowę zlecenia lub umowę o świadczenie usług w miejscu prowadzenia działalności zleceniodawcy, opłacająca składki na własne ubezpieczenia,

04 27 – osoba wykonująca umowę agencyjną, umowę zlecenia lub umowę o świadczenie usług poza miejscem prowadzenia działalności zleceniodawcy, opłacająca składki na własne ubezpieczenia,

04 28 - osoba wykonująca umowę agencyjną, umowę zlecenia lub umowę o świadczenie usług w miejscu prowadzenia działalności zleceniodawcy, z mocy przepisów szczególnych niepodlegająca ubezpieczeniu zdrowotnemu, opłacająca składki na własne ubezpieczenia,

04 29 - osoba wykonująca umowę agencyjną, umowę zlecenia lub umowę o świadczenie usług poza miejscem prowadzenia działalności zleceniodawcy, z mocy przepisów szczególnych niepodlegająca ubezpieczeniu zdrowotnemu, opłacająca składki na własne ubezpieczenia,

Każdorazowo w przypadku określonym w art. 109 rozporządzenia 574/72.

Na składanym formularzu ZUS ZAA, pełniący obowiązki płatnika pracownik zgłasza dodatkowo adres podmiotu zagranicznego, z którym zawarta została umowa o przejęciu obowiązków płatnika składek.

Za każdy miesiąc pełniący obowiązki płatnika składek pracownik zobowiązany jest złożyć :

Formularz ZUS DRA lub formularz ZUS DRA z dołączonymi do niego raportami ZUS RCA lub ZUS RZA oraz formularz ZUS RSA.

Stosownie do zapisu art.13 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity z 2007 r. Dz.U. nr 11 poz. 74 z późn. Zm.)osoba posiadająca status pracownika podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu rentowemu , chorobowemu i wypadkowemu .Zgodnie z art.18 ust.1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych podstawę wymiaru składek stanowi przychód

W rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych . Natomiast § 4 ,rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz. U. z dnia 29.12.1998r., Nr 161,poz. 1106 z późn .Zm.)stwierdza, że stanowiące podstawę wymiaru składek przychody pracownika osiagane w walutach obcych przelicza się na złote w sposób przyjęty w przepisach o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Podpisano:

Ingr. Barbara
.....